

Володимир Ворончак - Заслужений майстер народної творчості України

Актуальність дослідження. Народні традиції в образотворчому мистецтві України сягають часів Київської Русі. Вони виявилися у монументальному малярстві, іконописі на дереві, полотні та склі, народній картині. Протягом віків творчість народних митців була важливим компонентом духовної культури.

Чим вища майстерність художника, чим багатший його життєвий досвід, чим глибші його почуття та задум, тим сильніший вплив створених ним художніх образів на глядача. Таким чином, особистість мистця є важлива та цінна в усі часи та періоди розвитку народного мистецтва. Кожна земля багата на свої таланти, не виняток і Буковинська та Галицька земля. Тож дослідження творчості нашого митця – Ворончака Володимира є для нас актуальною.

Тема дослідження. Творчість Володимира Ворончака.

Мета дослідження полягає в прослідкуванні історії становлення та розвитку творчості майстра Буковини та Галичини Володимира Ворончака.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що було зроблено спробу проаналізувати та охарактеризувати творчість одного з відомих українських майстрів деревообробництва нашого краю, викладача та учителя В. Ворончака.

Зміст і результати дослідження мають практичну цінність для викладачів вищих педагогічних навчальних закладів, студентів, учителів образотворчого мистецтва.

Методи дослідження: історико-генетичний – для реконструкції походження народного деревообробки; - мистецтвознавчий та структурний – для виокремлення специфічних рис мистецтва обробки дерева та виготовлення різноманітних дерев'яних речей в авторському варіанті.

Велич нашого карпатського краю підносить народ на мудрість народний епос, який оточує нас навколо. Коли побуваєш на Косівському, Кутському чи Яремчанському базарах, назавжди залишиться в душі глибокий спогад про чудові твори народних умільців: різьблені з дерева тарелі, пудренички, зображення тварин (скульптурна різьба), побутові речі прикрашені різьбою, ворсисті ліжники, вишивані сорочки, рушники, як кольори райдуги виграють на сонці. А які чудові речі побуту прикрашені випалюванням! Це майстерно виготовлені бондарські вироби, цікавої форми, декоровані технікою випалювання. Творчістю займаються багато людей, проте вибрані стають відомими широкому загалу.

Серед таких відомих митців є багато Буковинців. Зокрема це Гордіца І.Д., Воронюк В.А., Жаворонков В.П., Ворончак В.І. та багато інших. Вони не всі родом із Буковини, проте тут живуть і творять, і тут стали відомі, а згодом і в усьому світі.

Їх роботи постійно експонуються у музеях нашої області, України та Європи, і світу, взагалі. Також відомий на Буковині Ворончак Володимир Іванович, якому і приділимо найпильнішу увагу в нашому дослідженні.

Хоча народився він на Тернопільщині та відомий і працює у Буковинському містечку Вижниця, завідує Школою мистецтв, і працює художником та майстром різьби по дереву, викладає у ЧНУ ім. Ю. Федьковича (факультет мистецтва у м. Вижниця).

Вижницький митець кохається у художній обробці деревини. На перший погляд, звичайні предмети нашого повсякденного побуту - черпаки і кухлики, цебрики і коновки - набувають у його виконанні поетичного звучання, наче в тих діжечках і дзбанках закодована пристрасна гуцульська душа, дивна і предвічна таїна високих гір, розлогих плаїв, бурхливих річок. Його твори зберігають вірність мистецьким традиціям Буковини.

Володимир Ворончак - один із небагатьох майстрів, що практикує бондарство. Учителем бондарської справи пан Володимир вважає відомого косівського майстра Івана Грималюка - заслуженого майстра народної творчості. Свої діжечки він прикрашає випалюванням залізними штампами.

Кожна робота Володимира Ворончака – неповторність, має свою прикрасу - оздобу, свій орнамент. Він чудово володіє художнім різьбленням на деревині, техніками сухого різьблення, випалювання, інкрустування, підвладна йому і токарська справа. Декоративні тарелі, свічники, панно, скриньки вражають своєю вишуканістю, гармонією структури, кольору дерева і художнього оздоблення(9,57).

Здебільшого у своєму творінні майстер Ворончак використовує смереку, грушу, вільху...

Його твори експонувалися у Коломийському музеї народного мистецтва Гуцульщини, на міжнародних виставках, гуцульських фестивалях 1992, 1994, 1997, 2000, 2001 років, Всеукраїнській виставці "Народне мистецтво України" у Києві. Великий резонанс у мистецьких колах викликала і персональна виставка вижницького митця, що відбулась у Києві 2003 року.

Отже, є гідним подиву і захоплення працездатність пана Ворончака. Адже він не тільки вільний художник, а ще керує Вижницькою художньою школою, є

заступником голови буковинського осередку Національної спілки майстрів народного мистецтва України з творчих питань.

Але, як каже сам майстер Ворончак, жити у Вижниці і не творити неможливо. Краса, казкова реальність її природи, її неповторний дух творчості, споконвічні традиції гуцулів - усе це дає натхнення, витончує душу, загострює почуття. І він віддячує цій землі, даруючи їй свій талант(5,92).

А починалося все з дитинства, яке промайнуло в гарному, тоді ще селищі міського типу, тепер місто Хоростків Гусятинського району Тернопільської області. На усе життя полюбив прекрасні краєвиди, сизі вранішні тумани над ставками, мрійну задуму довколишніх полів, запах пшеничних ланів... Мабуть, оця неповторна природа і пробудила в дитячій душі потяг до малювання, спостережливість. З ранніх літ якось підсвідомо хотілося бачити, знати, чути, любити й творити красу.

У ті часи уроки малювання у школах переважно вели вчителі-практики. Нерідко замінювали такі уроки іншими предметами. І Володимир довелось набувати навиків самотужки. Закінчивши середню школу, вирішив вступити у Косівське художнє училище. На жаль, відразу не пофортунило. Та мрія вчитися в училищі не покидала його. Наступного року приїхав поступати у Вижницьке училище прикладного мистецтва (тепер - коледж) і таки втілює у життя свою мрію. Згодом служив у армії. Демобілізувавшись, продовжив навчання на відділі художньої обробки дерева. На усе життя завдячує викладачам Степанові Сахру та Степанові Вархолі. Після навчання в училищі, яке, до речі, закінчив з відзнакою, здобув вищу освіту на художньо-графічному факультеті Одеського педінституту. Працював викладачем, заступником директора рідного для нього училища. А відтак перейшов викладати у Вижницьку художню школу та нині є її директором(5,18).

Досвідчений керівник зумів налагодити навчально-виховний процес. Добре господарює і навчає. Він створив кімнату-музей славетного художника зі світовим іменем нашого земляка Темістокля Вірсти, у якого згодом побував у Парижі. Налагодив зв'язки з Канадою. У цій країні його вихованці не раз здобували перші місця на конкурсах малюнків «Милосердя - очима дітей», за що отримували нагороди. Плідно співпрацює з цим канадським товариством, представники якого, подружжя Руслан та Надія Зеленюки, щороку відвідують школу з подарунками, грошовими винагородами.

Прожиті літа позначені творчими пошуками, вдалими знахідками, які свідчать про неабиякий талант. Помалу приходила майстерність. Під керівництвом майстра Грималюка здобував нові вміння і навички та вдосконалював вже набуті раніше. Роботи різьбяр згодом знайшли схвалення

не тільки в районі й області, але й Києві, на численних виставках в Україні та за кордоном. Без них не обходилися Міжнародні гуцульські фестивалі, інші мистецькі заходи. Про них схвально відгукуються провідні мистецтвознавці України. А про пана Володимира не раз писали фахівці ґрунтовні статті у журналі «Народне мистецтво», інших престижних виданнях, а саме: у книгах «Декоративно-прикладне мистецтво України», «Спільна культурна спадщина: Румунія - Буковина» тощо. За його творчістю відзнято ряд телевізійних фільмів.

Володимир Ворончак проілюстрував ряд книг місцевих авторів. Багато років поспіль Володимир Ворончак очолює Буковинський осередок майстрів народного мистецтва, продовжуючи справу Миколи Шутака, що так рано пішов з життя. Про Осередок знають в Україні і світі. Майстер і педагог зумів згуртувати творчий колектив, поповнити його цікавими особистостями. Окремі з майстрів, за його поданням, отримали звання «Заслужений».

Лауреат районної та обласної премій ім. Георгія Гараса, лауреат премії ім. Д. Щербаківського, Заслужений майстер народної творчості, член Національної спілки журналістів України, директор художньої школи, депутат Кутської селищної ради п'ятох скликань підряд, культурний і громадський діяч. Його люблять і шанують у родині, колі друзів і близьких по духу людей. Його творами захоплюються в Україні та за кордоном, його ім'я, творча характеристика значаться в новому виданні Енциклопедії сучасної України(1,44).

Окрім самого талановитого майстра і сім'я митця також мистецька. Музою і вірним порадиником у житті стала дружина Надія, з якою разом навчалися в художньому училищі. Стежками батьків пішов син Тарас. А молодший син, Віктор, працює в реанімаційному відділенні Вижницької центральної районної лікарні. Про цю сім'ю люди мовлять тільки добрі й щирі слова.

Твори В. Ворончака представляють як традиційні зразки виробів, так і власні альтернативні пошуки. Він знаходить постійний імпульс для виникнення нових ідей, коли в поєднанні дизайну з досконалою технікою створює мистецькі об'єкти, що відображають сьогодення, його тенденції та цінності.

В.Ворончак - яскрава особистість сучасного майстра-митця, майстра виконавця, дослідника і науковця, організатора, вчителя та керівника.

Список використаної літератури

1. Гуцульщина: історико-етнографічне дослідження (Арсенич, Базак Е.Е.).

2. Ворончак В. Деревоспів Володимира Ворончака. Вижниця, «Черемош», 2012. -77 с. з іл.
3. Данченко О. С. Народні майстри. К., 1982.- 465 с.
4. Збірник. “Від ремесла до творчості”.
5. Запаско Я. П. Орнаментальне оформлення української рукописної книги. К., 1960.- 234 с.
6. Козубовський Д. О. Вижницький коледж прикладного мистецтва ім. В. Ю. Шкрібляка. Чернівці, Митець, 1997.- 98 с.
7. Лашук Ю.П. Тетерівські різьбярі (народна творчість та етнографія), 1979, №6.- с.45. 24.
8. "Різьбярі Коломийщини" обл. видав. "Галичина" / Каталог виставки. 1992.
9. Соломченко О.Г. Гуцульське народне мистецтво і його майстри. Серія №1, №16. Київ, 1959.

Декоративний набір "Коні", 2001 р.

Набір для меду, 2000 р.

Дійниця "Зозулі на калині", 2009 р.

Відерце, 2003 р.

Підвазонник, 1996 р.

Ваза, 1998 р.

Відерце "Молодичка",
2002 р.

Фруктівниця 2001 р.
(дерево смерека випалювання).

Фруктівниця "Птахи", 2002 р.

Набір для спецій "Сім'я", 2002 р.